ГРОМАДСЬКА СПІЛКА «УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ»

ЗАТВЕРДЖЕНО
Головою ГС «УАІТ»
наказ від 10.10.2026 № 2610-10/1-в
Галушко В. О.

ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти «КУРС ПРОФЕСІЇ У 8 КЛАСІ. САМОПІЗНАННЯ, ПОРТФОЛІО І СВІТ ПРАЦІ»

Запоріжжя – 2026

Розробник(и): Громадська спілка «Українська асоціація інноваційних технологій» (Уваров Д. Ю., магістр програмування, викладач ГС «УАІТ»; Уварова А. С., викладач курсу «Професії» в пілотних закладах освіти).

Напрям підвищення кваліфікації: кар'єрне консультування здобувачів освіти; курс «Професії» у базовій школі (поза експериментальним проєктом).

Основа програми: програму розроблено поза експериментальним проєктом «Гроші ходять за вчителем» (постанова КМУ № 800) з урахуванням модельної навчальної програми курсу за вибором «Професії» для 8–9 класів (адаптація курсу JOBS), Концепції реформування старшої профільної школи (профільне навчання з 01.09.2027) та професійного стандарту «Вчитель ЗЗСО» (наказ МОН № 1225).

Термін дії програми: з 10.10.2026 до 31.12.2030 року.

© ГС «Українська асоціація інноваційних технологій», 2026

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми. З 01.09.2027 старша школа переходить на трирічне профільне навчання: профіль учень обирає після 9 класу, тому профорієнтація у 8–9 класах стає обов'язковою частиною роботи базової школи. Модельна програма курсу за вибором «Професії» (адаптація курсу JOBS) дає учням досвід самопізнання й знайомства зі світом праці, але більшість учителів і класних керівників не мають готових уроків і досвіду вести такий курс.

Курс на 15 годин готує вчителя вести річний курс «Професії» у 8 класі: самопізнання, портфоліо, світ професій, гроші й права у праці. Кожна тема спирається на готові уроки, апробовані в пілотних закладах освіти, які слухач отримує для свого класу.

Цільова група: вчителі, які викладають курс «Професії», класні керівники 8 класів, практичні психологи, заступники керівників з виховної роботи закладів загальної середньої освіти.

Обсяг (тривалість): 15 год (0,5 кредиту ЄКТС).

Особливості реалізації програми: програма реалізується поза експериментальним проєктом «Гроші ходять за вчителем» відповідно до постанови КМУ від 21.08.2019 № 800, оформлена за шаблоном і рекомендаціями УІРО (2025). Основа: річний курс «Професії» для 8 класу (35 уроків), апробований у пілотних закладах освіти; слухач опрацьовує уроки як учень і як учитель. Відеопояснення, покрокові завдання й тренажери-перевірки на освітній платформі суб'єкта підвищення кваліфікації; старт 15.11.2026 (заявки до 14.11.2026), завершення 31.12.2027; навчання асинхронне в зручному графіку; консультації викладача за запитом (відповідь протягом 3 робочих днів). Понад програму слухач отримує готові 35 уроків для учнів (лекції, квізи, контрольні, рефлексії, тренажери) і календарно-тематичне планування; до обсягу сертифіката вони не входять. Персональні дані учнів у завданнях не використовуються.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна): асинхронно, відеопояснення, практичні завдання й тестування на освітній платформі суб'єкта підвищення кваліфікації; консультації за запитом.

Мета підвищення кваліфікації: формування в педагогічних працівників готовності проводити курс «Професії» у 8 класі й супроводжувати самопізнання учнів як основу вибору профілю навчання.

Завдання підвищення кваліфікації:

– ознайомити з місцем профорієнтації 8 класу в реформі старшої профільної школи й модельною програмою «Професії»

– навчити організовувати самопізнання учнів, роботу з портфоліо й самопрезентацію

– сформувати вміння пояснювати учням світ професій, оплату праці, податки й базові витрати

– навчити обговорювати рівність, права у сфері праці й безробіття

– навчити оцінювати портфоліо й рефлексію учнів і планувати курс на рік

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться: відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (наказ МОН від 29.08.2024 № 1225):

– Б3. Компетентність педагогічного партнерства: Б3.2. Здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства

– Г2. Організаційна компетентність: Г2.1. Здатність організовувати освітній процес, що забезпечує розвиток здобувачів освіти, зокрема їхнього самопізнання й вибору освітньої та професійної траєкторії

Очікувані результати підвищення кваліфікації: після завершення навчання за програмою слухачі зможуть:

– пояснювати місце курсу «Професії» 8 класу в підготовці до вибору профілю після 9 класу

– планувати самопізнання учнів, ведення портфоліо й самопрезентацію

– пояснювати учням особливості професій, складники зарплати, податки й базові витрати на життя

– аналізувати з учнями права у сфері праці, рівність і безробіття на прикладах

– оцінювати портфоліо й рефлексію учнів за критеріями та планувати курс на 35 уроків

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації: оцінювання накопичувальне, за 100-бальною шкалою: практичні завдання модулів (5 завдань) до 40 балів; тренажери-перевірки (результат не нижче 70 %) до 20 балів; підсумкова робота «Календарно-тематичне планування курсу «Професії» для свого 8 класу» до 40 балів. Прохідний бал 60.

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат про підвищення кваліфікації відповідно до встановленого зразка обсягом 15 годин / 0,5 кредиту ЄКТС, який видає ГС «УАІТ»; відомості вносяться до платформи «Вектор».

Вартість: 500 грн для одного слухача.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Кожна тема має коротке відеопояснення (лекційне заняття) і практику на уроках курсу «Професії» з тренажером-перевіркою (практичне заняття). Самостійна робота: доопрацювання підсумкового продукту. Підсумкові заходи: тест і захист підсумкової роботи.

Зміст програми складається з 4 модулів та 8 взаємопов’язаних тем. На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест із 20 питань і подають підсумкову роботу «Календарно-тематичне планування курсу «Професії» для свого 8 класу». Максимальна кількість балів 100. Прохідний бал 60. Учасники, які успішно пройшли навчання, отримують сертифікат.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 15 год, з них лекційні заняття 3,5 год, практична робота 9,5 год, самостійна робота 1 год, контрольні заходи 1 год.

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	**Практичні заняття**	**Самостійна робота**	**Контрольні заходи**	**Усього**
МОДУЛЬ 1. Курс Професії і реформа					
Тема 1.1. Профорієнтація 7–9 класів і вибір профілю з 2027 року	0,5	1	–	–	1,5
Тема 1.2. Самопізнання. Сильні сторони, інтереси, зворотний зв’язок	0,5	1	–	–	1,5
Разом за модулем	**1**	**2**	**–**	**–**	**3**
МОДУЛЬ 2. Портфоліо і світ професій					
Тема 2.1. Портфоліо й самопрезентація учня	0,5	1	–	–	1,5
Тема 2.2. Різноманітність професій і особливості роботи	0,5	1,5	–	–	2
Разом за модулем	**1**	**2,5**	**–**	**–**	**3,5**
МОДУЛЬ 3. Гроші, права й рівність у праці					
Тема 3.1. Витрати, зарплата і податки	0,5	1	–	–	1,5
Тема 3.2. Рівність, права у сфері праці, безробіття	0,5	1	–	–	1,5
Разом за модулем	**1**	**2**	**–**	**–**	**3**
МОДУЛЬ 4. Економіка й підсумок року					
Тема 4.1. Економіка України простими словами	0,5	1	–	–	1,5
Тема 4.2. Оцінювання, рефлексія і план курсу на рік	–	2	1	–	3
Разом за модулем	**0,5**	**3**	**1**	**–**	**4,5**
Підсумкові заходи	–	–	–	1	1
Усього	**3,5**	**9,5**	**1**	**1**	**15**

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. Курс Професії і реформа

Тема 1.1. Профорієнтація 7–9 класів і вибір профілю з 2027 року

Профільна школа, роль учителя й класного керівника, модельна програма «Професії» (JOBS). Практика: аналіз уроку 1 курсу.

Тема 1.2. Самопізнання. Сильні сторони, інтереси, зворотний зв’язок

Уроки 2–8: як бачу себе я і як бачать інші, інтереси. Практика: проведення вправи на зворотний зв’язок.

МОДУЛЬ 2. Портфоліо і світ професій

Тема 2.1. Портфоліо й самопрезентація учня

Уроки 3, 9–11: структура портфоліо, цілі, самопрезентація. Тренажер «Що покласти в портфоліо».

Тема 2.2. Різноманітність професій і особливості роботи

Уроки 12–16: класифікація професій, день і тиждень підлітка. Тренажер «Класифікація професій».

МОДУЛЬ 3. Гроші, права й рівність у праці

Тема 3.1. Витрати, зарплата і податки

Уроки 17–20: базові витрати, відмінності в оплаті, складники зарплати. Тренажер «Від нарахованої зарплати до виплати».

Тема 3.2. Рівність, права у сфері праці, безробіття

Уроки 22–29: гендерні стереотипи, права працівника, праця неповнолітніх. Тренажер «Права чи ні».

МОДУЛЬ 4. Економіка й підсумок року

Тема 4.1. Економіка України простими словами

Уроки 30–32: фази економічного циклу, інтернет-дослідження учнів. Практика: план дослідження.

Тема 4.2. Оцінювання, рефлексія і план курсу на рік

Уроки 33–35: критерії портфоліо, рефлексія, презентація. Самостійна робота: КТП курсу на свій клас.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

1. Аналіз уроку курсу «Професії».
2. Вправа на зворотний зв’язок.
3. Структура портфоліо учня.
4. Розрахунок зарплати й витрат.
5. КТП курсу на рік.

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

1. Чому вибір профілю починається у 8 класі?
2. Що відрізняє портфоліо від папки робіт?
3. З чого складається зарплата?
4. Які обмеження праці неповнолітніх?

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19 (дата звернення: 08.10.2026).

2. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20 (дата звернення: 08.10.2026).

3. Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників : постанова КМУ від 21.08.2019 № 800. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-п (дата звернення: 08.10.2026).

4. Про реалізацію експериментального проекту щодо закупівлі послуг з підвищення кваліфікації та супервізії педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти : постанова КМУ від 05.11.2025 № 1439. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1439-2025-п (дата звернення: 08.10.2026).

5. Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти : постанова КМУ від 30.09.2020 № 898. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-п (дата звернення: 08.10.2026).

6. Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» : наказ МОН України від 29.08.2024 № 1225. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/93546/ (дата звернення: 08.10.2026).

7. Про затвердження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : розпорядження КМУ від 14.12.2016 № 988-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-р (дата звернення: 28.10.2026).

Основна література

1. Як зміниться старша школа з 2027 року. Урядовий портал. URL: https://www.kmu.gov.ua/news/yak-zminytsia-starsha-shkola-z-2027-roku-use-pro-vybir-profiliv-i-novi-mozhlyvosti-dlia-uchniv (дата звернення: 28.10.2026).

2. Профорієнтація в школах по-новому: методичні матеріали. Освіта.ua. URL: https://osvita.ua/proforientation/career/98014/ (дата звернення: 28.10.2026).

Додаткова література

1. Безоплатний онлайн-курс для вчителів про реформу старшої школи. МОН України. URL: https://mon.gov.ua/news/bezoplatnyi-onlain-kurs-dlia-vchyteliv-pro-reformu-starshoi-shkoly (дата звернення: 28.10.2026).